RIMAY

Les Vajrapâdas des Six Dharmas de la Dâkinî de Gnose Niguma

JÑĀNASYA ḌĀKINĪ NIGUPTĀYĀH

ṢAṬDHARMA VAJRAGĀTHĀSTI

༄༅། །ཛྙཱ་ན་སྱ་ཌཱ་ཀི་ནི་ནི་གུ་པྟཱ་ཡཿ།ཥ་ཊ་དྷརྨ་བཛྲ་གཱ་ཐཱ་སྟི།།

Jnâna Dâkinî Niguma

Traduit du tibétain par
Denys Rinpoché
et le comité de traduction de Kalu Rinpoché
Dzamling Dragyur Künchab

༄༅། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་ནི་གུ་མའི་ ཆོས་དྲུག་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་བཞུགས་སོ།།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཥཊྡྷརྨ་བཛྲ་གཱ་ཐ་ནཱ་མ།
བོད་སྐད་དུ། ཆོས་དྲུག་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་ཞེས་བྱ་བ།

དཔལ་ཟུང་འཇུག་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

།གང་ཞིག་བརྗོད་བྲལ་ལྷུན་གྲུབ་འདུས་མ་བྱས། །ཁ་སྦྱོར་བདེ་ཆེན་ལོངས་སྐུ་གང་འདུལ་ཤར། །སྐུ་གསུམ་བདུན་ལྡན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་གྱིས། །ཐེག་ཆེན་སྐྱེ་མེད་རང་སྒྲ་འདི་སྐད་ཐོས།

།དབང་བཞི་སྨིན་བྱས་དད་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལྡན། །མི་རྟག་སྐྱོ་ཤས་ཉེས་དམིགས་སྔོན་འགྲོ་བས། །ལམ་མཆོག་འདི་ལ་གང་གིས་འབད་གྱུར་ན། །ཚེ་དྲུག་ལོ་འམ་ཚེ་འདིར་སངས་རྒྱས་འགྱུར།

།རང་ལུས་ཐབས་ལྡན་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི། །ཨ་ཧཾ་འབར་འཛག་སྐད་ཅིག་དགའ་བཞིས་བརྒྱན། །ཤེས་རབ་ཁ་ག་མུ་ཁའི་སྙོམས་འཇུག་གིས། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དགའ་བཞི་རིམ་བཞིན་ནོ།

LES RACINES

Les Vajrapâdas des Six Dharmas de la Dâkinî de Gnose Niguma

En sanscrit : dharma ṣatvajra gātha nāma.

Hommage à la glorieuse union de la mahâsukha,

De lui, l'indicible, le spontané et non composé,
Le corps de la perfection qui, en la non-dualité
De mahâsukha, vient aider chacun selon ses besoins,
Du grand Vajradhâra aux trois corps et aux sept attributs[1],
J'entends ces paroles, le son non-né du Mahâyâna.

Présentation préliminaire

Ceux qui, mûris par les quatre *wangs*, avec foi et courage,
Commençant par la compréhension de l'impermanence,
De la désillusion et des défauts du samsâra,
Et qui pratiqueront la suprême voie[2] diligemment,
S'éveilleront en six mois, en un an ou en cette vie.

Le yoga de Tumo

Le corps doté des moyens : trois canaux et quatre chakras,
A-Ham brûle et fond, orné des quatre joies[3] des quatre instants,
En l'égalité du khagamukhâ[4] de l'intelligence,
Se vivent, par étapes, les quatre joies, souillées et non souillées[5].

།བཙུད་བསྡུས་དག་བྱེད་སྟོང་རའི་གནད་གསུམ་དང་། །དྲོད་སྐྱུར་
གཏུམ་མོ་ཆོས་དྲུག་རིམ་བཞིན་ཏེ། །རི་བོང་དབབ་གཟུང་ལྡོག་དཀྲམ་
རླུང་དང་བསྲེ། །ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པར་བྱ།

།སྒྱུ་ལུས་བདེན་མེད་དབང་པོ་རབ་འབྲིང་གསུམ། །འཁྲུལ་མེད་མོས་
གུས་རང་ལུས་ཅིར་སྣང་ཀུན། །སྣང་སྟོང་ཞེན་བྲལ་ལྷ་སྐུའི་ལམ་ཁྱེར་
བྱ། །ཆགས་སྡང་རང་གྲོལ་བཅུ་བཞིའི་ས་འཕོབ་འགྱུར།

།གང་གིས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱངས་ནས། །རྨི་ལམ་འདུན་
པའི་གནད་ལ་འཁྲུལ་མེད་བྱ། །ཉིང་འཁྲུལ་རང་དག་སྒྱུ་མ་ལམ་རིམ་
གྱི། །ཡོན་ཏན་ཉིན་མཚན་དུས་སུ་རང་ཤར་འགྱུར།
།འཁྲུལ་འབྱམས་སད་འབྱམས་བདེ་འབྱམས་སྟོང་འབྱམས་རྣམས་།
།མོས་གུས་ཚོགས་གསོག་གེགས་སེལ་བརྒྱན་པར་བྱ།

།འོད་གསལ་འཆར་བྱེད་བླ་མའི་མོས་གུས་དང་། །བདེ་ཆེན་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ལྷ་སྣང་ཀྱིས། །བདེ་གསལ་མི་རྟོག་དབྱེར་མེད་
རང་ཤར་འགྱུར། །སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་དུས་གནད་བརྒྱན་པར་བྱ།
།འོད་གསལ་མངོན་གྱུར་དམ་པ་ཉམས་སྨྱོང་ཅན། །འཆར་སྒོ་བོགས་
འདོན་གེགས་སེལ་བརྒྱན་པར་བྱ།

La pure enveloppe vide condensant l'essentiel en trois[6],
Tumo, la prompte chaleur[7], et les six degrés du yoga,
Font descendre le 'lapin'[8], le retiennent et puis le retournent ;
Il diffuse et finalement fusionne avec le souffle,
Devenant l'ornement de prime expérience non souillée.

Le yoga du Corps Illusoire

Le Corps Illusoire, irréel, est pour les trois facultés[9] :
Les intégrations de la dévotion incessante,
Celle du corps, toutes les apparences comme apparences vides,
Libre d'attachement, elles sont corps de la déité :
Les passions s'autolibérant, la quatorzième terre s'obtient[10].

Le yoga du rêve

Pour ceux qui abandonnent complètement toute pensée[11],
Et ne quittent pas le point crucial du sentiment de rêve,
Les 'sur illusions' s'auto-purifient et les qualités
De la voie d'illusion apparaissent d'elle-mêmes, jour et nuit

Parées de dévotion, développements, éliminations[12].

Le yoga de la Claire Lumière

La Claire Lumière[13] apparaît dans la dévotion au maître.
Les félicités, souillée et non-souillée, dans le regard,
Émergent de soi en joie, clarté et non-pensée conjointes.
Ornée des points liminaires, principaux et conclusifs,

La Claire Lumière est évidente en l'expérience sacrée.
Elle a des augmentations[14] et ses obstacles se dissipent.

།འཕོ་བྱ་འཕོ་བྱེད་བྲལ་བ་ཡང་རབ་སྟེ། །འབྲིང་དང་ཐ་མས་ཆགས་
སྡང་སྤྱངས་བྱས་ནས། །དགའ་ཞིང་མོས་གུས་དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་
གིས། །ཁྲེན་དུ་འཕང་ཞིང་སྨོན་ལམ་བརྒྱན་པར་བྱ།
།དུས་གནད་ལུས་གནད་ངག་གནད་རྫས་གནད་ལ། །སྦྱངས་ཤིང་
བརྟན་པའི་འཕོ་བ་མཆོག་ཡིན་ནོ།

།བར་དོ་སྣང་སོགས་འོད་གསལ་ལྷ་སྐུ་དང་། །གང་འདུལ་སྤྲུལ་སྐུའི་
མཚམས་སྦྱོར་སྐྱོ་ཤས་གནད་ཡིན་ནོ། །ཆགས་སྡང་ཕྲག་དོག་འོད་གསལ་
ལྷ་སྐུས་སྦྱངས། །སྒྲིབ་གཉིས་རང་དག་སྐུ་གསུམ་མངོན་དུ་འགྱུར།
།གཟུགས་སྒྲ་ས་ཆུ་སྣང་མཆེད་སོགས་པ་ཡིས། །ཐིམ་འགྲོས་རང་
བཞིན་བརྒྱུད་ཅུ་ཤེས་པར་བྱ།

།ལོག་ལྟས་རྒྱུད་དཀྲུགས་རྩོད་ལྡན་སྙིགས་མའི་དུས། །ཡང་དག་
ཆོས་ནི་ཉིན་སྐར་རུས་སྦལ་སྤུ། །ལོག་ཆོས་ཚོང་འདུས་འོ་མའི་ཆོས་
སྤྱོད་ཚེ། །ཉམས་མྱོང་ལུང་དང་ཐེམ་ཡིག་བརྒྱན་པ་གཅེས།

Le yoga de Powa

Sans migrant ni migration, c'est de tous le meilleur Powa ;
Le moyen et l'inférieur : sans attraction ni répulsion,
Heureux[15], en dévotion ; et méditant en un point unique,
Projetant[16] vers le haut, orné d'une pratique de souhaits[17].

L'entraînement stable en les points du temps[18], du corps[19], de la voix[20],
Et des substances,[21] est la suprême pratique de Powa.

Le yoga du bardo

Les visions des bardos : Claire Lumière[22], corps de déité[23],
Et corps d'émanation aidant chacun font connexions[24].
La désillusion sans attachement est le point crucial.
L'attraction, la répulsion, la jalousie… se purifient
En la Claire Lumière, le corps de la déité.
Les deux voiles se purifiant, les trois corps se manifestent.

Les dissolutions[25] : formes, sons... terre, eau... clarté, accroissement...
Font connaître la nature des quatre-vingts passions[26].

Suivre le pur Dharma

Au temps dégradé des conflits, quand les vues fausses nous troublent,
Le pur Dharma est étoile diurne ou poil de tortue,
Et le perverti, comme lait coupé vendu au marché.
Vive l'expérience, les traités et écrits authentiques !

།ལམ་གྱི་མཆོག་གྱུར་འདི་ཉིད་ཉམས་ལེན་རྣམས། །གཞན་གྱི་དུས་མིན་འདིའམ་བར་མ་དོར། །བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་སྐུ་གསུམ་རང་ཞར་ནས། །རྣམ་པར་དག་པའི་མཁའ་སྤྱོད་ཉིད་དུ་འགྲོ།

།འདི་ཉིད་མི་རབས་བདུན་དུ་ཅིག་བརྒྱུད་ལས། །མི་སྤེལ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱ་ཡིས་གདབ་པར་བྱའོ། །ཆོས་དྲུག་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ།། །།

།ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཌཱ་ཀི་མའི་ཞལ་སྔ་ནས། ལོ་ཙྪ་བ་གླན་དར་མ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ། །བདག་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པས་གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ཕུལ་ནས་ཞུས་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱས་པའོ། །ཕྱིས་བོ་ལིང་དུ་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།

Pour les pratiquants de cette voie suprême, que ce soit
En cette vie ou en le bardo, apparaîtra de soi
La félicité vide inséparable du trikâya,
Et ils s'en iront en l'expérience d'espace tout pur.

Ceci, pour sept générations, en une lignée unique,
Marqué du sceau vajra du secret, ne sera diffusé.
– Ainsi *Les Vajrapâdas des Six Dharmas* sont achevés –

De la bouche même de la dâkinî de gnose, ces vers furent traduits par Lotsâwa Lendarma Lodrö. Moi, Khyungpo Neljor, ayant offert cinq cent 'srang' d'or, je les requis et les pratiqua. Ultérieurement, à Tholing, Lotsâwa Rinchen Zangpo en fit une version définitive.

༄༅། །སྒྲོང་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏུ་མའི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་བཞུགས་སོ།།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མ་ཧཱ་མུ་དྲ།
བོད་སྐད་དུ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ།

དཔལ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

།བདེ་ཆེན་ལྷུན་གྲུབ་འདུས་མ་བྱས། །ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་གྱི། །སྐྱེ་མེད་རང་སྒྲ་འདི་སྐད་ཐོས།

།ཐ་མལ་ཤེས་པ་ཨེ་མ་ཧོ། །སྒྲོན་འགྲོ་རང་བབ་རྣམ་པ་གསུམ། །ངོས་གཞི་སྐྱོན་བཞི་རང་སར་གྲོལ། །མཐར་ཐུག་སྐུ་བཞི་རང་ཤར་རོ།

།དབེན་པར་རང་ས་གནོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས། ཚིགས་བཞི་དང་རྩ་དང་མཚུ་ཀློད་པ་ནི་ལུས་རང་བབས་སོ།

།མཚུ་རྩོལ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་སྨྲ་བརྗོད་བྲལ་བ་ནི་ངག་རང་བབས་སོ།

།སེམས་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་བསྒོམ་འདོད་དང་བྲལ་བ་ནི་སེམས་རང་བབས་སོ།

LE TRONC

Les Vajrapâdas du Mahâmudrâ Reliquaire

LES VERS ADAMANTINS DE LA GRANDE UNION EN LA TRADITION DU RELIQUAIRE

En sanscrit : mahāmudrā.
La Grande Union.

Hommage à l'union de Mahâmudrâ.

Ces paroles, résonance en-soi du non né, ont été entendues
En la mahâsukha subsistant en-soi, non composée,
Le sambhogakâya de l'immense Détenteur Vajra,

« L'expérience ordinaire[27] » : quelle merveille, *émaho !*
Ses préliminaires, trois *rangbap*[28], les repos naturels ;
Son principal, l'auto-libération des quatre défauts ;
Et finalement, l'auto-apparition des quatre kâyas.

Les préliminaires à Mahâmudrâ, les trois rangbap

Isolé, dans le mudrâ de la soumission de la terre,
Les quatre membres, les canaux et la bouche relaxés,
C'est l'état de rangbap du corps – l'état naturel du corps –

Sans tension dans les lèvres libre de toutes paroles,
C'est le rangbap de la voix – l'état naturel de la voix –

L'esprit : regard sans désir de méditer,
C'est le rangbap de l'esprit – l'état naturel de l'esprit –

།དེ་ཉིད་སྐྱོན་བཞི་དང་འབྲལ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྐུ་དང་འདུ་འབྲལ་མེད་ཀྱང་། ཉེ་དྲགས་པས་ངོ་མ་ཤེས། རང་ལ་ཤར་ཀྱང་ཟབ་དྲགས་པས་ངོས་མ་ཟིན། སླ་དྲགས་པས་ཡིད་མ་ཆེས་པར་ཡེངས་མེད་དང་བྲལ་ལོ།

།བཟང་བས་བློ་མ་ཤོང་བར་ཐག་ཆོད་དང་བྲལ་བས་འཁོར་བར་འཁྲུམས་སོ།

།མཐར་ཐུག་མཉམ་རྗེས་བློས་བྱས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རང་ཤར་དེ་ལ། སྣ་ཚོགས་སུ་གསལ་བ་དེ་སྤྲུལ་སྐུ། གསལ་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ཆོས་སྐུ། གསལ་ལ་རྟོག་མེད་དེ་ཉིད་བདེ་བར་ཤར་བས་ལོངས་སྐུ། དེ་གསུམ་རང་བཞིན་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པས་མཐར་ཐུག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུའོ།

།དེ་ཉིད་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཆ་དེ་ཧི་ལྷ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །མི་རྟོག་ལ་ཧི་ལྷ་བར་གསལ་བའི་ཆ་དེ་ཧི་སླེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པས་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཞེས་པའོ།

Le principal, l'auto-libération des quatre défauts

Celui-ci est libre des quatre défauts :
Il n'est pas différent du dharmakâya
Mais, trop près, nous ne le reconnaissons pas.
Il nous apparaît mais, trop profond,
Nous ne l'appréhendons pas
Et ne pouvons rester sans nous en distraire.
Trop simple pour être cru,
Trop bon pour être compris par l'intellect,
Sans en avoir une confiance certaine,
On erre en le samsâra.

Finalement, les quatre kâyas sont apparus d'eux-mêmes

Finalement, en assise ou après, dans la liberté
Des fabrications mentales, ce qui apparaît de soi :
Cette « variété de la clarté » est nirmânakâya ;
Cette « non saisie de la clarté libre de concept » est dharmakâya ;
Et la « clarté aconceptuelle » émergeant comme félicité est sambhogakâya.
Ces trois dimensions dont la nature n'est pas séparable
Constituent ensemble l'ultime Mahâsukhakâya.

Ces quatre kâyas, du point de vue de la non-conception,
Sont la « gnose expérience primordiale de l'ainsité[29] » ;
Et, en la non-conception, du point de vue de la clarté,
Toutes les apparences en lesquelles elle se manifeste,
Sont la « gnose expérience primordiale du multiple ».
Ces deux dimensions dont la nature n'est pas séparable,
Sont union de « l'immensité absolue et de la gnose ».

།སྨོན་འགྲོའི་དམ་ཚིག་གསང་བའི་རྡོ་རྗེའོ། །བོགས་འདོན་སྙིང་རྗེ་
གསོལ་འདེབས་སོ། །ལམ་ཁྱེར་ཅིར་སྣང་དེ་ཉིད་དོ། །མདོན་
གྱུར་བསྒོམ་མེད་ཡེངས་མེད་དོ། །བསྲེ་བ་རྟོག་མེད་ལམ་ཁྱེར་རོ།

།འོད་གསལ་ལྟ་སྟངས་བོགས་འདོན་ནོ། །སད་རྗེས་གསལ་ལ་རྟོག་
མེད་བསྲེ། །ཉིན་མཚན་བར་དོའི་འོད་གསལ་ནི། །ས་གསུམ་
དབྱེར་མེད་རང་ཤར་ལྟོས།

།གང་གིས་མི་ཤེས་རྒྱུད་དུ་སྨྲས་པའི་དོན། །མཐར་ཐུག་ཚིག་གཅིག་
གྲོལ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། །བསྒོམ་མེད་ཡེངས་མེད་གོམས་ཤིང་བརྟན་པ་
ལས། །ས་ལམ་རིམ་པ་དུས་འདིར་བགྲོད་བྱེད་པའི།

།ཡིད་ལ་མི་བྱེད་སྒྲིབ་གཉིས་རང་སར་དག །སྐུ་གསུམ་རང་ཤར་
འབྲས་བུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ།

།མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་རང་བཞིན་གབ། །བླ་མའི་བྱིན་རླབས་
ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ།

Le samaya des préliminaires est un secret vajra[30].
L'amplification est bonté et prière.
L'intégration est tout ce qui apparaît tel quel.
L'accomplissement est non méditation sans distraction.
Les fusions aconceptuelles sont l'intégration.

Le regard de la Claire Lumière[31] est amplification.
L'état de veille fusionne en la clarté aconceptuelle,
Et les claires lumières : le jour, la nuit et du bardo
Apparaissent en soi indissociables des trois états.

L'ultime instruction qui libère en une unique parole,
Le sens inconnu qui demeure caché en soi dit que
Les degrés des voies et chemins se parcourent instantanément,
Sans quitter l'habitude stable de la non méditation[32].

Ainsi, en le non agir mental,
Les deux voiles sont auto-dissipés,
Les Trois Corps sont auto-apparus,
Et le fruit est auto-accompli.

Bien que les sûtras et tantras l'enseignent partout,
Cette réalité demeure cachée,
Et ne se comprend que dans l'inspiration
Des instructions orales du Maître.

།ཆོས་སྐུའི་ནམ་མཁར་རྟོག་པའི་སྤྲིན་ཚོགས་ལས། །དྲུག་ལྡེའི་གློག་འགྱུ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་ལྡོས།

།ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རེ་དོགས་ཀུན་བྲལ་བའི། །ཐ་མལ་ཤེས་པ་ཁྲོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

།རང་ཤར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྫོགས་སོ།། ༎

མཁའ་འགྲོ་མ་དེ་ཉིད་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ཕུལ་ནས་ཞུས། ལོ་ཙྪ་བ་གླན་དར་མ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ།། ༎

Dans l’espace du dharmakâya,
Jaillissent les nuages de pensées,
Et les cinq poisons comme éclairs versatiles ;
Contemple-les en l’immensité de gnose.

État du non agir mental, libre de tout espoir et de toute crainte,
Hommage à l’expérience ordinaire.

– Ainsi s’achèvent les vers adamantins
Du Mahâmudrâ qui apparaît spontanément. –

Ayant satisfait la Dâkinî d’ainsité par l’offrande de cinq cent ‘srang’ d’or, (Khyungpo Neljor) fit la requête de cet enseignement et le reçut. Il fut traduit par Lendarma Lodrö.

༄༅། །ཡལ་ག་འཆུག་མེད་ལམ་ཁྱེར་
རྣམ་གསུམ་གྱི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་བཞུགས་སོ།།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཱ་ཀྲྀ་ཀཚ་ཊི་དྷརྨཿནཱ་མ།
བོད་སྐད་དུ། ལམ་ཁྱེར་གྱི་ཆོས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ།

དཔལ་སྐུ་གསུམ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

།གང་གིས་བླ་མ་མཆོག་བསྟེན་དབང་ཐོབ་པས། །དབེན་པར་གནས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་བློས་བཏང་ནས། །ལམ་མཆོག་འདི་ལ་རྩེ་གཅིག་འབད་གྱུར་ན། །ལོ་ཟླས་ལྷུན་གྲུབ་རྣམ་གསུམ་འགྲུབ་པར་འགྱུར།

།འདི་ལྟར་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ལ། །བརྟེན་ནས་བླ་མ་ཡི་དམ་དང་། །སྒྱུ་མ་བདེ་སྟོང་གསལ་བར་ནི། །ལམ་ཁྱེར་སྐུ་གསུམ་རང་ཤར་འབྱུང་།

།བློ་ལྡན་མི་རྟག་སྐྱོ་ཤས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་སྔོན་འགྲོ་བས།

LES BRANCHES

Les Vajrapâdas des trois intégrations infaillibles

En sanscrit : mārga karya tridharmaḥ nāma.
Les trois enseignements d'intégration.

Hommage au trikâya de mahâsukha,

Ceux qui, s'en étant remis à un sublime maître,
Obtiennent de celui-ci l'initiation, demeurent isolés,
Et, renonçant au samsâra, se consacrent uniquement
À cette suprême voie, en l'espace de mois ou d'années,
Réaliseront les trois dimensions auto-subsistantes.

Ainsi, en se fondant sur les apparences variées
Intégrées comme maître, comme yidam, comme illusion,
L'état de félicité-vide apparaissant clairement,
L'intégration des trois corps s'accomplira d'elle-même.

En préliminaire, le sage connaîtra l'impermanence,
Le non attachement et le sublime esprit de l'éveil.

།རང་ལུས་ཡི་དམ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ། །བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་བྱས་ནས། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ཀུན་ཐབས་ཅིག་ཏུ། །སྙིང་རྗེས་ཀུན་བླང་གསོལ་བ་གདབ།

།དེ་ཡིས་མོས་གུས་སྐྱེས་པ་དང་། །སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀུན། །རིམ་གྱིས་བླ་མར་བལྟ་བར་བྱ། །སྤྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། །འབྲལ་མེད་བླ་མར་ལམ་ཁྱེར་བས། །ཅིར་སྣང་བླ་མར་འཆར་བར་འགྱུར། །བླ་མའི་ལམ་ཁྱེར་མཆོག་ཡིན་ནོ།

།དེ་ལྟར་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་། །བླ་མ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། །བཟོད་དཀའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་བསྒྲལ། །གྲངས་མེད་མི་འཐོབ་ཆོ་འདིར་འཐོབ། །དྲིན་བསམ་འབྲལ་མེད་གསོལ་བ་གདབ། །ཕྱག་སོགས་བདུན་པོ་རྣམ་དག་བྱ། །སྒྲ་རྣམས་གྲགས་སྟོང་བླ་མའི་གསུང་། །དྲན་རྟོག་ཐུགས་སུ་ལམ་ཁྱེར་བྱ། །བླ་མའི་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་རོ།

།དེ་ལྟར་ཁྱད་འཕགས་ལམ་ཁྱེར་དེས། །ཉིན་མཚན་མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཅིར་སྣང་ཐམས་ཅད་བླ་མར་ཞེས། །བླ་མ་དེ་ཉིད་རང་གི་སེམས། །སེམས་དང་བླ་མ་དབྱེར་མེད་པའི། །གསལ་སྟོང་བདེ་ཆེན་རང་ཤར་འབྱུང་།

Puis, en le corps, avec le yidam au sommet de la tête,
Ayant parachevé le yoga de l'union au lama,
En la motivation de compassion, il adressera
Une prière avec les vivants de l'espace, tous ensemble.

Par la dévotion, « l'aspiration-respect » qui en naît,
La variété de toutes les apparences différentes
Sont progressivement contemplées comme étant le lama.
En toutes les différentes activités des quatre types,
Toute pensée étant donc complètement abandonnée,
Sans interruption, par cette intégration en le lama,
Tout ce qui apparaît s'élève comme étant le lama,
Ceci est la suprême voie d'intégration au lama.

Lorsque cette intégration arrive à la stabilité
Les pouvoirs de ce maître sacré œuvrent alors en soi,
Nous libèrent de l'intolérable grand océan,
Et des non-obtentions sans nombre apparaissent dès cette vie.
En le priant sans cesse avec des pensées de gratitude,
L'on accomplit purement : prosternations... les sept pratiques.
Les sons sont sonorités vides, paroles du lama,
La pensée est intégrée comme étant l'esprit du lama,
C'est la pratique d'intégration des trois corps du lama.

Vivant cette pratique d'intégration remarquable,
En toute situation : jour, nuit, en assise ou après,
Tout, quoi qu'il apparaisse, est reconnu comme le lama.
Ce lama est en lui-même notre propre esprit en soi,
Notre esprit en soi et le lama étant inséparables,
La clarté vide, mahâsukha, apparaît d'elle-même.

།དེ་ནས་ཡི་དམ་ལམ་ཁྲིར་བཤད།

།ཐ་མལ་ཞེན་པ་ཟློག་པའི་ཕྱིར། །རང་ལུས་སྣང་སྟོང་སྒྱུ་མའི་སྐུ། །གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པར་བསྒོམ། །དེ་ནས་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ཡུལ། །ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཀུན། །རིམ་གྱིས་ལྷ་ཡི་སྐུར་ཤེས་བྱ། །དེ་ལ་དད་ཅིང་གུས་ལྡན་པས། །ཕྱག་ལ་སོགས་པ་གོང་བཞིན་ནོ།

།ཅིར་སྣང་ལྷ་སྐུ་སྒྱུ་མར་ཤེས། །ལྷ་སྐུ་དེ་ཉིད་རང་གི་སེམས། །སེམས་དང་ལྷ་སྐུ་དབྱེར་མེད་པའི། །གསལ་སྟོང་བདེ་ཆེན་ལྷ་སྐུ་དེ། །སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྲིར་ཉིད་དུ་བཤད།

།བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱངས་ནས། འབྲལ་མེད་ལྷ་སྐུ་ཟླ་དྭག་གིས། །སྐྱེ་བ་འདི་འམ་བར་མ་དོར། །རྒྱལ་བ་ལོངས་སྐུ་འཐོབ་པར་འགྱུར།

།སྣང་བའི་ཆ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། །སྟོང་པའི་ཆ་ལ་རྫོགས་རིམ་སྟེ། །བསྐྱེད་རྫོགས་མ་ཡིན་ཆོས་འགའ་མེད། །ཟུང་འཇུག་ཚུལ་འདི་བསྟན་པའོ།

L'intégration fondée sur le yidam

Expliquons ensuite l'intégration fondée sur le yidam
Afin de contrecarrer les attachements habituels
Notre corps est apparence vide, un corps d'illusion,
Médité comme une clarté libre de conception.
Puis, les trois objets : attraction, répulsion, indifférence ;
Toutes les formes différentes et apparences extérieures,
Sont peu à peu comprises comme corps de la déité.
En ayant pour celle-ci de la confiance et du respect
Nous faisons comme avant prosternations et autres exercices.

Comprenant tout apparent comme corps divin, illusion ;
Ce corps de déité étant en soi notre propre esprit,
Notre esprit et le corps de la déité inséparables :
Ce corps divin, clarté vide de grande félicité
Est expliqué comme l'intégration du trikâya.

Ayant complètement abandonné toutes les pensées,
Sans se séparer du corps de la déité, que ce soit :
En six mois, en cette vie ou durant l'état du bardo,
Le sambhogakâya des victorieux sera obtenu.

Côté apparences est la phase de développement,
Et coté vacuité est la phase de perfection,
Ainsi n'est-il aucun phénomène qui ne soit Kyé-Dzo ;
Ceci étant l'exposé de leur méthode d'union.

།རང་དང་སྣང་བ་ལྷར་བལྟས་ནས། །སྒྲ་རྣམས་གྲགས་ཚད་སྔགས་སུ་བལྟ། །སྒྲ་རྣམས་གྲགས་སྟོང་རང་བཞིན་མེད། །སྒྲར་གསལ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པའི་དབྱིངས། །དབྱེར་མེད་ཤེས་པས་གྲོལ་འགྱུར་ཏེ། །གང་འདུལ་སྤྲུལ་སྐུ་འཐོབ་པར་འགྱུར།

།དྲན་རྟོག་ལམ་ཁྱེར་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །དུས་གསུམ་མ་འགགས་རང་ཤར་ལ། །མ་ཡེངས་འཛིན་མེད་སྐུ་གསུམ་དུ། །ཤེས་པས་གྲོལ་གྱུར་ཐེ་ཚོམ་མེད།

།ཡང་ན་དུག་གསུམ་ལྷ་སྣང་ས་ཀྱིས། །རང་བཞིན་མེད་འགྱུར་ཆོས་སྐུ་ཐོབ།

།དེ་ནས་སྒྱུ་མའི་ལམ་ཁྱེར་བཤད། །འདི་ལྟར་རྨི་ལམ་སྣ་ཚོགས་དཔེས། །སྣང་བ་སེམས་སུ་གཏན་ལ་དབབ། །སེམས་ནི་སྒྱུ་མ་རྨི་ལམ་སྟེ།

།བཟུང་སྦྱང་སྤེལ་སྤྲུལ་བསྒྱུར་བ་རྣམས། །ཉིན་པར་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྦྱངས་ནས། །གཉིད་ལོག་འདུན་པས་ཉམས་བླངས་པས། །རྨི་ལམ་དུས་སུ་རང་ཤར་འབྱུང་།

Contemple-toi avec les apparences en corps divin,
Contemple les paroles et tous les sons comme des mantras,
Les sons étant sonorités vides sans nature propre :
Sons et clarté sont intelligence et domaine vide ;
Les comprendre comme inséparables est libération ;
On devient un trülku aidant chacun selon ses besoins.

Les explications pour intégrer les pensées sont folie.
Sans se distraire de la non saisie, en la comprenant,
Sans l'interruption des trois temps, ce qui apparaît de soi,
Est l'état des trois corps auto-libérés, sans aucun doute.

Ou encore : par le regard, les trois poisons deviennent
Sans nature propre et le dharmakâya est obtenu.

L'intégration fondée sur l'illusion

Expliquons maintenant l'intégration avec l'illusion :
Au moyen d'images variées comme l'exemple du rêve,
Elle conduit à être sûr que l'apparent est bien esprit ;
Quant à l'esprit : il est tout comme mirage ou comme rêve.

Pour saisir les rêves, s'entraîner, amplifier, projeter
Et multiplier : en toutes activités, le jour ayant
Complètement abandonné toute pensée discursive,
Lorsque l'on dort, l'habitude de l'intention revenant,
En l'état onirique les expériences arrivent de soi.

།སྒྲུབ་འཛིན་བྲལ་བའི་འོད་གསལ་ནི། །མོས་གུས་ལྷ་སྣང་སྟོབས་ལས་འཆར། །བདེ་གསལ་མི་རྟོག་བརྗོད་བྲལ་བའི། །སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་བདེ་ཆེན་ནི། །ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་རང་ཤར་འབྱུང་། །འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་།

།མདོར་ན་དམ་པའི་མོས་གུས་དང་། །རང་ལུས་སྣང་སྟོང་ལྷ་སྐུར་བལྟ། །ངག་གི་བཟླས་བརྗོད་གྲགས་སྟོང་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་དྲན་རྟོག་དེར་འཛིན་བྲལ། །དེ་ལྟར་རྩེ་གཅིག་ཉམས་བླངས་ན། །ལོ་ཟླས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར། །གསང་སྔགས་མངོན་སུམ་ལམ་པ་སྟེ། །ཀུན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ།

།ཁྱད་འཕགས་ལམ་ཁྱེར་གྱི་ཆོས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཌཱ་ཀི་མས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། ༎

ལོ་ཙཱ་བ་གླན་དར་མ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ། །ཌཱ་ཀི་མ་དེ་ཉིད་ལ་གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ཕུལ་ནས་ཞུས་ཏེ། བདག་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱས་པའོ།། ༎

La claire lumière libre des saisies d'illusions
Naît par la force de la dévotion et le regard.
Les félicité, clarté, non conception indicibles :
La grande félicité des trois corps indissociables,
Apparaît de soi, continûment, le jour comme la nuit,
C'est l'avènement de la Grande Union, Mahâmudrâ.

En bref, si l'on contemple « uniquement », sans distraction,
En la dévotion sacrée : le corps comme apparence vide,
Corps de la déité ; les sons, dires et récitations
Comme sons vides ; les pensées de l'esprit – sans saisie duelle – ;
Ainsi le fruit est accompli en le temps de mois ou d'années.
Cette voie de réalisation du vajrayâna
Est la voie d'éveil suprême, la meilleure voie qui soit.

« Les trois enseignements d'intégration particulièrement remarquables » proviennent de la Dâkinî de gnose. Il furent traduits par Lendarma Lodrö. Moi, Khyungpo Neljor, les ai requis de la dâkinî, lui offrant cinq cent 'srang' d'or, les ai mis en pratique et expérimentés.

༄༅། །འབྲས་བུ་སེམས་འཆི་མེད་ཀྱི་རྩ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་མྲྀ་ར་སིདྡྷི་སྦུ་ལ། (ཤྲཱི་ཨ་མྲྀ་ར་ཛྙཱ་ན་མ་ཧཱ་ན་མ།)
།བོད་སྐད་དུ། དཔལ་འཆི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ།

དཔལ་འཆི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

།རྒྱལ་བ་ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་གྱིས། །འཆི་མེད་ཡེ་ཤེས་རང་སྒྲ་འདི་སྐད་ཐོས།

།གང་ཞིག་དད་ལྡན་དབང་པོ་དམ་ཚིག་ཅན། །བླ་མ་མཆོག་བསྟེན་འདི་དོན་རྟོགས་པར་གྱིས། །གང་གིས་ཚེ་འདི་བློས་བཏང་ནས། །རྩེ་གཅིག་ཞག་བདུན་ལོ་སྒྲ་ཡིས། །ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་ལུས་དག་ལ། །ཡེ་ཤེས་ལུས་ནི་རང་དགར་འབྱུང་།

།ཚད་མེད་སེམས་བསྐྱེད་སྔོན་འགྲོ་བས། །ཚིག་གསུམ་མམ་སྐད་ཅིག་གིས། །རང་ལུས་ཡི་དམ་ཡབ་ཡུམ་གྱི། །སྒྲི་གཙུག་ས་བོན་ཧཱུྃ་དང་བཾ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས། །ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཀུན།

LE FRUIT

LA RACINE DE L'ESPRIT SANS MORT

En sanscrit : amāra siddhi mūla (shrī amāra jñāna mahā).
La glorieuse immense gnose éternelle.

Hommage à la glorieuse immense gnose éternelle,

DU GRAND Vajradhâra, le sambhogakâya des vainqueurs,
J'ouïs ces paroles, son-même de la gnose immortelle :

Celui qui confiant, habilité, doté du samaya,
Suit un parfait maître et en comprend l'enseignement ;
Celui-ci, renonçant aux attachements de cette vie,
Pratiquant unifié, que ce soit pour sept jours ou sept ans,
Malgré ses passions, il verra spontanément apparaître
Le corps pur qu'est le corps de gnose ou d'expérience parfaite.

En préliminaire : l'éveil du cœur-esprit illimité ;
Puis, en le rituel en trois phases ou instantanément ;
Le corps devenant la déité père-mère unis ;
Les rayons de lumière de la graine sur sa tête ;
Purifient tout l'extérieur du corps et son intérieur,

།དག་ཅིང་སྟོང་གསལ་ཉིད་སྤྲུངས་པས། །སྣང་སྟོང་འཇའ་ཚོན་འོད་ཀྱི་སྐུ། །རང་བཞིན་མེད་བཞིན་སྐུ་མདོག་དང་། །ཞལ་ཕྱག་རྒྱན་དང་མི་ཕྱུང་བཅས། །གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །ཟག་མེད་བདེ་སྟོང་ཆེན་པོར་ལྡོས།

།རང་ལུས་སྣང་སྟོང་ལྷ་སྐུ་སེམས། །སེམས་ནི་སྣང་སྟོང་ལྷ་ཡི་སྐུ། །སེམས་དང་ལྷ་སྐུ་དབྱེར་མེད་དེ། །རྨི་ལམ་ཡུལ་དུ་ཆུ་ཟླ་ལྟར།

།རང་བཞིན་ཟུང་འཇུག་ཆེན་པོ་ཡི། །ངོ་བོ་བརྗོད་བྲལ་བློ་འདས་ཏེ། །དེ་ནི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མ་གཟིགས་མི་གཟིགས་གཟིགས་མི་འགྱུར།

།དེ་ལ་ནཱ་རོ་འཆི་རྒྱུ་དང་། །འཁོར་བ་མ་གྲུབ་མྱང་འདས་ མ་གྲུབ་ ཅིང་། །འཕོ་བྱ་འཕོ་བྱེད་བྲལ་བས་ན། །དེ་ཕྱིར་འཆི་མེད་རང་གྲོལ་ལོ།

།དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་རྣལ་འབྱོར་པས། །བསྐལ་པར་བསྒྲུབ་ཀྱང་དོན་མེད་འགྱུར། །ལོག་པའི་ལམ་ཞུགས་ཁོ་ནར་ཟད། །གང་གིས་མཚམས་མེད་ལྔ་སྤྱོགས་ཀྱང་། །འཆི་ཁའི་ཚེའམ་དུས་གཞན་དུ། །འཆི་མེད་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་བཞི། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་ལས་ སྐད་ཅིག་ཡུད་ཙམ་གཅིག་པའམ། །དྲན་ཐོས་རེག་པར་གྱུར་པས་ཀྱང་། །གནད་

– Tout, partout – S’entraîner au vide avec la clarté en soi :
Les apparences vides, corps d’arc-en-ciel lumineux,
Dont la nature est sans nature propre, doté de couleurs,
D’une face, de bras, d’ornements, en un globe de feu
La clarté lumineuse de l’absence de conceptions
Se contemple comme immense bonheur vide de souillure,

Notre corps d’apparence vide, corps divin, est l’esprit
Quant à l’esprit il est apparence vide, corps divin ;
Aussi l’esprit et le corps divin sont-il inséparables
Comme lune et réflexion vécus en un monde onirique.

Le fond essentiel de l’immense union naturelle
L’indicible au-delà de l’intellection conceptuelle,
N’a jamais été vu, n’est pas vu et ne sera pas vu
Par un bouddha, du passé, du présent ou de l’avenir.

Aussi, la maladie et ses causes, la mort et ses causes,
Le samsâra comme le nirvâna n’existent-ils pas.
Comme il n’est pas de lieu de migration ni de migrateur
L’état d’immortalité est naturellement libre en soi.

Les yogis qui n’ont pas cette compréhension immédiate
Peuvent pratiquer durant des kalpas, c’est dénué de sens,
Car ils ne font que s’engager en des chemins erronés.
Mais, quiconque, aurait-il fait les cinq actes sans intervalle,
Si, au moment de la mort ou en une autre circonstance,
Entre en contact, ne serait-ce qu’en pensée ou par l’audition,
Avec les quatre vajrapâdas de l’immortalité,
Et ce, fût-ce un seul instant ou en une unique occasion,

གཅོད་སྡུག་བསྔལ་རང་དག་ནས། །བར་དོར་ལོངས་སྐུར་མངོན་སངས་རྒྱ། །སྨིན་པ་ཆུང་རྣམས་སྨོན་ཅི་དགོས། །འདི་ནི་འཆུགས་མེད་གནད་ཡིན་ནོ།

།གལ་ཏེ་ལུས་སེམས་རྐྱེན་དབང་གིས། །འཆི་ཁར་དྲན་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །དཔེར་ན་སྒྲོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་བཞིན། །སྔར་གྱི་གནད་ཀྱིས་བར་མ་དོར། །རྒྱལ་བ་ལོངས་སྐུ་རང་ཤར་འགྱུར།

།མཚམས་སྦྱོར་ངན་པས་རྒྱུད་དཀྲུགས་ཀྱང་། །གསལ་དྭངས་ཐིང་བུར་རྡོ་རྒྱབ་བཞིན། །སྔར་གྱི་གནད་ཀྱིས་བར་མ་དོར། །ལོངས་སྐུ་བདེ་ཆེན་རང་ཤར་འགྱུར།

།བརྟན་པར་མ་གྱུར་ལོང་མེད་ཀྱང་། །བཙོ་ལྷུའི་ཉི་ཐུས་ཟླ་ཤར་བཞིན། །འཆི་འམ་འཆི་ཁར་དྲན་ཐོས་ཀྱིས། །བར་དོར་ལོངས་སྐུ་ཐེ་ཚོམ་མེད།

།རང་སེམས་སྐྱེ་མེད་ཆོས་སྐུ་ལས། །འགགས་མེད་གཟུགས་སྐུར་རང་ཤར་གྱིས། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་མ་སྟོངས་བར། །གང་འདུལ་གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ།

།ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཕྲིན་ལས་རྣམས། །ཟུང་འཇུག་ཆེན་པོར་རྫོགས་པར་གྱིས། །འཆི་བཞེས་བྱ་རྣམ་རྟོག་སྟེ། །འཆི་རྒྱུ་མེད་པ་དབང་པོ་

Quand sa vie s'interrompra, ses souffrances se dissipant,
Dans le bardo, il s'éveillera au sambhogakâya.
Et cela va sans dire pour ceux dont les voiles sont plus fins.

– Telle est l'instruction essentielle d'infaillibilité. –

Si, sous le pouvoir d'influences du corps ou de l'esprit,
Nous n'étions pas conscient de mourir au moment de la mort,
Comme par exemple victime d'une machine explosive,
Les points essentiels antérieurs ne s'interrompant pas,
Le sambhogakâya des vainqueurs apparaîtrait de soi.

Même si de mauvaises connexions nous perturbaient,
Comme pierre jetée en un bassin d'eau translucide,
Les points essentiels antérieurs ne s'interrompant pas,
Le sambhogakâya de grand bonheur adviendra de soi.

Même sans avoir la stabilité et n'étant pas libre,
Comme au quinze, le soleil se couchant, la lune se lève
Mort ou au moment de la mort, par le rappel ou l'écoute,
Le bardo sera certainement le sambhogakâya.

De son propre esprit en soi, le dharmakâya sans naissance,
Les corps de formes, sans limitation, émergent d'eux-mêmes
Et œuvrent tant que le samsâra n'a pas été vidé,
Aidant spontanément autrui, chacun selon ses besoins.

Les activités éveillées du fond avec ses aspects
Amènent à la réalisation de l'immense union
En laquelle ce que l'on nomme « mort » n'est qu'une pensée.
Ceux aux facultés excellentes savent que rien ne meurt,

རབ། །དེ་དོན་སྐད་ཅིག་རྟོགས་གྱུར་པས། །དག་པ་བདེ་སྟོང་མཁའ་སྤྱོད་འགྲོ།

།དུས་གསུམ་རྒྱལ་བས་འདི་རྟོགས་པས། །བདུད་བཏུལ་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་བསྐོར། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་བཅུད་འདི། །མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་བསྟན་གྱུར་ཀྱང་། །དམ་པའི་བྱིན་གྱིས་མ་གཏོགས་པ། །ཐབས་གཞན་གང་གིས་རྙེད་མི་འགྱུར།

།དེ་ཕྱིར་བླ་མ་མཆོག་བརྟེན་ནས། །གུས་ཤིང་མཉེས་པ་གནད་ཡིན་ནོ།

།སློབ་མ་ལོག་ལྟས་རྒྱུད་དཀྲུགས་ཚེ། །ཡིད་ཆེས་ལུང་གིས་བརྒྱན་པར་བྱ།

།འཆི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འདི། །ཚིག་བརྒྱད་རྡོ་རྗེའི་རྒྱ་ཡིས་བཏབ། །མི་རབས་བདུན་ནས་གསུམ་ལའོ།

།རང་སེམས་འཆི་མེད་རང་གྲོལ་རྫོགས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཌཱ་ཀི་མས་སེང་ལྡེང་གི་ནགས་གསེབ་ཏུ་གསུངས་ནས། །ལོ་ཙྪ་བ་བླུན་དར་མ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ། །ལོ་ཙྪ་བ་དེ་ཉིད་དང་། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཌཱ་ཀི་མ་དེ་ཉིད་ལ་བདག་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པས་གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ཕུལ་ནས་ཞུས་ཏེ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱས་པའོ། །འཆི་མེད་ཚིག་རྐང་རྫོགས་སོ།། དགེའོ། དགེའོ།

Et, en cette réalisation de l'instantané,
Vont jouir de l'espace de pure félicité vide.

Les victorieux des trois temps, l'ayant vraiment réalisée,
Tournent la roue d'éveil du bouddha soumettant les démons.
Cette sève, quintessence de l'esprit des victorieux,
Bien qu'exposée en nombre de sûtras et tantras,
Ne peut être découverte par aucun autre moyen
Hormis par la grâce, bonté sacrée de l'état éveil.

C'est pourquoi, savoir s'en remettre à un sublime lama,
Avec respect, le satisfaisant, est le point essentiel.

Quand tu es troublé par les fausses visions dégénérées,
Sois paré de la transmission d'écrits incontestables !

Cette grande gnose primordiale d'immortalité
Est marquée du sceau vajra pour être lignée d'un seul fils,
Ce pendant sept générations, puis ensuite pour être triple.

Ainsi s'achève « L'auto-libération de la nature de son esprit en l'état d'immortalité éternelle[32] ». Ainsi parla la Jnâna Dâkinî en la forêt de santal. Lendarma Lodrö en fit la traduction et, avec Rinchen Zangpo, en fit une version définitive. Khyungpo Neljor, ayant offert cinq cent 'srang' d'or à la Dâkinî, fit la requête de l'enseignement et le mit en pratique. Ainsi s'achèvent les vers de la non-mort.

Vertu, vertu !

Notes

1. *Les sept branches de la non-dualité (tib. kha sbyor yan lag bdun). La nature du sambhogakâya, le corps d'expérience parfaite des bouddhas, est doté de sept dimensions (tib. yan lag) d'union non-duelle (tib. kha sbyor,le « baiser d'union non-duel ») : 1. la dimension d'expérience parfaite ; 2. la dimension d'union non-duelle ; 3. de grande félicité ; 4. d'absence de nature propre ; 5. de plénitude de la bonté ; 6. de continuité ; 7. d'absence de cessation.*

   ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན། སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་རང་བཞིན་ནི།ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག། སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག། རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཡན་ལག། འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ།

2. *La voie des Six Yogas ou Dharmas de Niguma : Tumo, la voie de la méthode, le yoga de la chaleur-félicité brûlant d'elle-même ; Gyulü, le yoga du corps illusoire, l'auto libération de l'attraction-aversion ; Milam, le yoga du rêve, l'auto purification des illusions secondaires ; Ösel, le yoga de l'auto-dissolution de l'opacité ; Powa, le yoga qui fait réaliser Bouddha sans méditer ; Bardo, le yoga du sambhogakâya des vainqueurs (On retrouve cette présentation dans la plupart des commentaires des Vajrapâdas).*

3. *La joie (tib. dga'), la sublime joie (mchog dga'), la joie extraordinaire (kyad dga') et la joie innée (lhan cig skyes pa'i dga').*

4. *Khagamukhâ est, dans le contexte de la troisième initiation, le nom du canal secret de la dâkinî, la dame d'intelligence (tib. shes rab ma). L'état d'égalité d'union avec la parèdre (sk. mudrâ), imaginaire ou réelle, fait naître les quatre joies souillées et non souillées.*

5. *Les quatre joies souillées sont 'avec saisie', se sont les quatre joies descendantes ; les quatre joies non souillées sont sans saisie, ce sont les quatre joies de la stabilité en bas.*

6. *L'enceinte vide est dite aux « trois prières et trois phases ou représentations ». Les trois volets de la pratique de l'enveloppe transparente (l'enceinte vide) sont : l'enveloppe vide purificatrice (tib. dag byed a'i stong ra), l'enveloppe vide qui dissipe les maladies et l'enveloppe vide qui dissipe les démons.*

7. *La pratique de Tumo comprend en préliminaire la représentation extérieure (l'enveloppe vide de la déité) ; la représentation intérieure (l'intérieur du corps embrasé) ; la pratique du souffle avec le feu ardent. Puis la pratique principale : Tumo consommé comme nourriture ; Tumo porté comme vêtement ; Tumo déployé comme siège ; chevaucher le cheval du souffle. En conclusion : la réception de l'initiation de la dissolution de la manifestation et l'auto libération des obstacles.*

8. tib. ri bong : un nom du tiglé blanc qui, dans la pratique, fond et descend.

9. tib. sgyu lus. Le yoga du corps illusoire est le yoga qui fait apparaître l'irréalité. La pratique se divise en trois parties correspondant aux trois types de réceptivités : pour ceux aux facultés supérieures, la pratique associée au sublime maître ; pour ceux aux facultés intermédiaires, les instructions 'ininterrompues par d'autres paroles' ; pour ceux aux facultés ordinaires, le développement du samâdhi sur un seul siège.

10. Dans cette perspective chaque niveau de l'initiation fait réaliser une terre : l'initiation du vase fait réaliser la onzième terre ; l'initiation secrète, la douzième ; l'initiation de prajnâ-jnâna, la treizième ; et la quatrième initiation, la quatorzième.

11. La pratique du rêve se perd (tib. 'byams) dans les pensées mondaines, dans les illusions non reconnues, c'est la perte dans les illusions ; au réveil, se réveillant encore et encore du sommeil ; dans le bonheur, endommageant bodhicitta ; dans le vide, ne souhait jamais rêver.

12. Dévotion, développement des domaines, amplifications et dissipation des obstacles font partie des instructions générales qui s'appliquent à Milam, Ösel et aux autres yogas.

13. La pratique principale de la Claire Lumière comprend la reconnaissance de la Claire Lumière ; l'intégration de la Claire Lumière sur la voie ; les fusions des différentes situations ; l'ultime Claire Lumière.

14. L'augmentation (tib. bog 'don) des manifestations de la Claire Lumière et l'élimination de ses obstacles (tib. gegs sel).

15. Heureux en l'idée que l'on va en la terre pure.

16. Projetant la conscience.

17. Ce sont respectivement : le Powa du dharmakâya, de la nature en soi ; de l'union, en le yidam ; de la grâce, avec le maître ; de la non errance, les Khecharîs.

18. Quand les signes de la mort sont apparut avec certitude.

19. En asana, accroupi, etc.

20. En pratiquant la fusion-élévation (tib. bsre 'phor) associée au son « hik ».

21. Une onction sommitale faite avec les trois médecines chaudes non altérées : gingembre (tib. sga skya, sga smug), piment long (tib. pi pi ling) et poivre noir (tib. pho ba ris).

22. L'apparition spontanée du dharmakâya, Claire Lumière, dans le premier bardo, est la pratique supérieure du bardo.

23. L'apparition spontanée du sambhogakâya des victorieux, dans le deuxième bardo, le bardo du devenir, est la pratique intermédiaire du bardo.

24. L'apparition spontanée du nirmânakâya est telle que les apparences sont comme le corps de la déité, les sons comme résonance du mantra et les pensées transparentes comme le rêve ou un mirage ; ce sont les trois caractéristiques en lesquelles le nirmânakâya émerge.

25. Les dissolutions en la Claire Lumière : terre, eau, feu, vent, espace ; clarté, augmentation, obtention.

26. Les trente trois types d'aversion ; les quarante types d'attraction et les sept types de stupidité.

27. « L'expérience ordinaire » (tib. tha mal gyis shes pa), brute, crue, est l'expérience de l'ordinaire avant que je ne l'habite.

28. « Rangbap » est un terme très riche qui signifie « laisser tomber, se laisser tomber, tel quel, laissant être tel quel, laissant être tel que c'est, état naturel, aise naturelle, repos naturel ».

29. La gnose est intelligence de la nature des choses et de leur multiplicité.

30. Le samaya des préliminaires est le lien établi par l'état des préliminaires que sont les trois rangbap, ce lien est dit « secret vajra » car les trois rangbap établissent en l'état vajra du dharmakâya, secret car inconnaissable par le moi. C'est aussi le secret de la transmission, qui ne peut opérer que dans la transmission régulière, afin d'éviter les déviations et mauvaises compréhensions.

31. Le regard d'éléphant.

32. Les quatre yogas du mahâmudrâ sont : ***tséchik*** *(union), l'état d'absorption unique en l'état « had de chad de », le yoga du cours du fleuve ;* ***trödrel****, simplicité, libre de toutes les élaborations mentales, point de non retour, l'accession à la première terre de bodhisattva ;* ***rochik****, saveur unique de mahâsukha ;* ***gom mé****, non méditation.*

Colophon - mai 2018

Des originaux en tibétain des Vajrapâdas se trouvent dans le ***bstan 'gyur gser bris ma*** *(vol. 75, section des commentaires des tantras) ainsi que dans la* ***Collection des textes Shangpa, vol. 6, p. 161****. Les deux versions du texte présentent des différences. Les quatre textes réunis ici sont extraits des textes Shangpa et ne contiennent pas les notes en petites lettres que l'on trouve dans d'autres versions du texte. La première partie, les racines, se trouve p. 162 ; la seconde, le tronc, p. 192 ; la troisième, les branches, p. 196 ; les fleurs, p. 203, n'est pas inclue ; la quatrième, le fruit, p. 225.*

Ce texte a été traduit en français et mis en forme pour le chant par Denys Rinpoché et Dragyur Dzamling Künchab, le comité de traduction fondé par Kalu Rangjung Künchab. La traduction suit des règles de versification et de métrique régulières qui permettent de chanter le français suivant les airs traditionnels tibétains, conservant ainsi le souffle de leur inspiration.

© Rimay, Denys Rinpoché

Ce texte est disponible auprès du Bureau du Dharma de Rimay. Ne pas le photocopier ni le transmettre de quelque façon que ce soit sans une autorisation écrite préalable. Contacter : dharma@rimay.net

Comme tout texte du Dharma, ce document est à traiter avec les plus grands soin et respect. Si vous n'en aviez plus besoin, brûlez-le ou disposez-en proprement.

Illustration en couverture :
Dâkinî Niguma (tib. ye shes mkha' 'gro ma ni gu ma, sk. niguptā).